

Innlegg Christer Svanberg

Skatteetaten bør dele ut fritaksfasiten

Hvorfor må hvert enkelt selskap bruke tid og penger på å vurdere om inntekter fra aksjer i utlandet faller inn under fritaksmetoden eller ikke? Skatteetaten har jo allerede fasiten.

Christer Svanberg, daglig leder i Hægland & Svanberg as

Christer Svanberg

● **Fritaksmetoden** er en samlebetegnelse på reglene som «i stor grad frit[r] for skatt på aksjeutbytte og for gevinst ved realisasjon av aksjer, andeler» (Skatte-ABC).

Ett av vilkårene for fritaksmetoden er at investeringen skjer i et såkalt EØS-selskap. Ofte er det rett frem å avgjøre om et det er et EØS-selskap, men for noen investeringer er dette en øvelse forbeholdt spesielt interesserte.

Det innebærer blant annet en vurdering av «den utenlandske enhetens selskapsrettslige, strukturelle og skatterettslige kjennetegn».

Dette kan bli såpass vanskelig at Skatteetaten fra tid til annen trolig er i tvil om utenlandske enkeltselskaper kan kalles et EØS-selskap.

I denne sammenheng er vurderingen avgjørende for om skattesatsen blir (nær) 0 eller 22 prosent.

Noe forenklet: Det vil alltid være det første leddet – grønnsakshandleren på hjørnet – og det siste leddet – privatpersonene som mottar utbytte – som skattlegges. Norske selskaper plassert mellom disse, lar man være, enten det er snakk om ett eller et dusin. Slik får man et skatteregime som er likt for store og små.

Selvfølgelig kan Skatteetaten ha gjort feil i sin vurdering av hvorvidt et utenlandsk selskap kan kalles et EØS-selskap, slik alle skattytere også kan. Og jeg ser argumentet om at det er spesielt kjedelig for Skatteetaten om de deler vurderinger som viser seg å være feil – og de benyttes av tusener av

↑ Skatteetaten bør dele sine vurderinger av hvorvidt investeringer i navngitte enkeltselskaper i utlandet faller innenfor eller utenfor fritaksmetoden, skriver Christer Svanberg i innlegget. Foto: Gunnar Blöndal

skattytere til å beregne en skatt som også blir feil.

Men dagens situasjon er ikke bedre: Hvert enkelt norsk selskap må bruke tid og penger på å vurdere hvorvidt inntekter fra aksjer og andeler i utlandet faller inn under fritaksmetoden eller ikke. Skatteetaten gjennomfører så kontroll hos selskap som har liten eller ingen kunnskapsutveksling seg imellom om Skatteetatens påstander og vurderinger.

Skatteetaten må på den andre side forventes å ha nærmest perfekt kunnskapsdeling fra alle sine kontroller og de tilbakemeldinger de får fra de ulike skattyterne.

Jeg har hørt en skatteadvokat si på fleip at dersom man ønsker å prøve en av Skatteetatens sine prinsipielt viktige vurderinger for retten, så bør man minimum ha 100 millioner i banken og være klar til å bruke av dem. Det tror jeg stemmer i noen ytterst få saker, men det er heldigvis langt fra normalen.

Det som derimot bør være normalen, er at Skatteetaten deler sine vurderinger om fritaksmetoden med alle, slik at alle får en mulighet til å beregne korrekt skatt. Slik får man et skatteregime som er likt for store og små.

Den amerikanske poeten E.E. Cummings

Med dagens tekniske løsninger kan det ikke være spesielt krevende for Skatteetaten å dele sine vurderinger

skal en gang ha skrevet noe sånt som at det trengs to personer for å gjøre en virkelig vakker feil. Dersom både Skatteetaten og skattyter gjør samme feil, går verden videre lykkelig uvitende. Et mer sannsynlig utfall er nok at antall feil går ned når det er full åpenhet om vurderinger.

Med dagens tekniske løsninger kan det ikke være spesielt krevende for Skatteetaten å dele sine vurderinger av hvorvidt investeringer i navngitte enkeltselskaper i utlandet faller innenfor eller utenfor fritaksmetoden.

Skatteetaten har trolig allerede gjort over halvparten av det arbeidet som må til for å tilby dette som en digital løsning alle skattytere kan nyte godt av. Skatteetatens «robot» for utvelgelse av selskaper til kontroll – bokattersyn – vet nok utmerket godt hvilke utenlandske selskaper som kan kalles et EØS-selskap.

Ettersom skattyter i sin skattemelding må oppgi Isin-nummeret til hvert enkelt utenlandske selskap som det har inntekt eller kostnad fra, samt beløpets størrelse og hvorvidt fritaksmetoden er benyttet, har Skatteetatens robot en ganske enkel jobb med å velge ut norske selskaper som etter all sannsynlighet har beregnet feil skatt.

Så kan man spørre seg hvorvidt roboten til Skatteetaten er programmert slik at den plukker bokattersyn basert på objektive kriterier for feil beregnet skatt. Eller plukker den med overvekt bokattersyn som Skatteetaten vet kan gjennomføres til skattyters ugunst?

Halvert kommersialisering

Hans K. Hvide, professor ved Institutt for Økonomi, Universitetet i Bergen

● I et syltynn innlegg i DN 10. februar påstår Marius Tuft Mathiesen med flere at det er en myte at bedriftsetableringer fra universitetene sank dramatisk etter innføring av teknologioverføringskontorene (TTO) og endring av eierrettigheter for 15 år siden. Dessverre tar de feil.

Sammen med Ben Jones fra Northwestern University i USA har jeg vist at antall oppstarter fra ansatte ved norske universiteter ble halvert i etterkant av 2003-reformen. Patenter falt tilsvarende.

Vårt arbeid ble publisert i det kanskje mest prestisjetunge tidsskriftet innen økonomi, American Economic Review, og funnene ble også fylldig dekket av Science. Lignende effekter er påvist for Tyskland.

En ting er vi enige om: Debatten rundt TTO-ene må baseres på kunnskap, ikke myter. Deres

bidrag er ikke akkurat konstruktivt i så måte.

NSM har full tillit til Kongsberggruppens kryptoleveranser

Kjetil Nilsen, direktør, Nasjonal sikkerhetsmyndighet

● **Dagens Næringsliv** publiserte fredag 14. februar en artikkel om

at forsvaret ikke vil bruke kryptoutstyr fra Kongsberggruppen av frykt for at utstyret ikke er sikkert nok mot spionasje. Artikkelen ble korrigert etter at det ble påpekt flere unøyaktigheter, men ga også i revidert versjon (som i DNS utgave 15. februar, red. anm.) et galt bilde av hvordan dette markedet fungerer.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) godkjenner Kongsberggruppens kryptoleveranser til det norske forsvaret. Vi har full tillit til Kongsberggruppen, som er en hovedleverandør av norskutviklet kryptoutstyr. Det som leveres av

kryptoutstyr til det norske forsvaret og innad i Nato er underlagt nasjonal kontroll fra NSM, og vi har et utstrakt forskningssamarbeid med Kongsberggruppen. NSM stoler på selskaps leveranser av kryptoutstyr til det norske forsvaret og våre allierte.

Det er ikke opp til NSM å gi råd eller vurdere kryptoutstyr som ikke skal selges til det norske markedet eller til våre allierte. Systemet er slik at det er det enkelte lands myndigheter som stiller krav til sitt eget kryptoutstyr.